

 CHEMTECH
3

05/2017

Co kde najdeš?

	 Editorial	
Slovo ředitele školy		3
	 Ze života školy	
Středoškolská odborná činnost		4
Vyžráli jsme nad biologickými teroristy		6
Chemická olympiáda		7
Den přírodních věd		10
	 Rozhovory	
S Mgr. Jiřím Lachem		11
Milan Říha		13
Jiří Martenek		15
Martin Benda		16
	 Životní styl	
LGBT		17
Tibet		18
Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem		19
	 English corner	
The Easter bunny		20
	 Kultura	
Pravidla moštárny		21
Obraz Doriana Graye		22
Chcete zahýbat? Nejdříve běžte do divadla		23
Špetka poezie		24

Editorial

Vážení přátelé,

jsme v závěrečné části školního roku. Studenti čtvrtých ročníků maturují, studenti třetích ročníků jsou na odborné praxi a studenti druhých ročníků se připravují mj. na letní výcvikový kurz (cyklisticko-vodácký). Je před námi výjezd do Rakouska a Chorvatska. Od 2.5. probíhá přijímací řízení. Zájem o studium na naší škole stále narůstá a v letošním roce počet zájemců opět významně převyšuje kapacitní možnosti školy. Všem adeptům přejeme dobrý pocit z celého přijímacího řízení a s těmi nejúspěšnějšími se těšíme na spolupráci od nového školního roku. Nutno připomenout, že právě v tomto roce je nejnižší počet populace 15letých. Od příštího roku již zaznamenáme nárůst počtu žáků 9. tříd.

Rád bych upozornil na řadu aktivit, které popularizují naši školu a chemické obory. Jedná se zejména o dny přírodních věd v ZOO, kooperaci se ZŠ, spolupráci s odbornou praxí a VŠ, účast školy na mnoha akcích pořádaných JMK, Statutárním městem Brno (MMB) apod. Na vše je třeba se připravit. Musím poděkovat garantům akcí za poctivý přístup, přípravu, realizaci, a to i o sobotách, nedělích, svátcích. To se týká zaměstnanců a studentů, kteří dohromady tvoří realizační týmy s vysoce atraktivním programem. Zájem o tyto programy ze strany partnerů je značný a navíc stále roste.

Dámy a pánové, studentky a studenti, rád bych i touto cestou poděkoval za příjemné klima ve škole a přátelskou spolupráci se studenty a se studentskou radou. Vše se řeší v klidu a s rozmyslem. A v tomto duchu se již připravuje nový školní rok.

Prosím o pochopení pro opravy a pro nová řešení vybraných částí školy. Příprava musí proběhnout během prázdnin tak, aby studenti a zaměstnanci přišli do připraveného, příjemného prostředí.

Kolegyně, kolegové, přeji dostatek sil ke zvládnutí školního roku a následně i klidné, příjemné prázdninové letní období.

Děkuji za spolupráci

Vilém Koutník

za vedení školy

Vilém Koutník, ředitel

Ze života školy

SOČ—středoškolská odborná činnost

Tuto zkratku tu každý slyší již od prváku. Co to tedy ta SOČka je? SOČ je zkratkou soutěže středoškolské odborné činnosti, ve které student pracuje dlouhodobě (většinou rok) a vykonává nějakou vědeckou práci, ať už na nějakém ústavu, univerzitě či na střední škole.

Tato soutěž má na naší škole již dlouholetou tradici vysoké účasti. Je to zároveň i dobrá příprava k obhajobě dlouhodobé maturitní práce, která je povinnou součástí maturity pro studenty přírodovědného lycea. Ostatní obory to mají jako dobrovolnou část, která by nahrazovala praktickou zkoušku.

Vše ohledně SOČ najdeš na webovkách (www.soc.cz). Je to skvělá příležitost, jak se podívat do výzkumného týmu, na tvoji budoucí univerzitu. Každý rok vypisuje několik témat JCOMM (Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu), které finančně podporuje.

A jaké zkušenosti se SOČ mají studenti naší školy?

Leoš Sáblik

Jelikož je zpracování dlouhodobé maturitní práce pro mě povinné, tak jsem již ve třetím ročníku zkusila štěstí a přes JCOMM jsem se přihlásila k SOČ pod názvem Růst enterotoxigenních kmenů *Bacillus cereus*.

Celá SOČ pro mě byla velmi příjemnou zkušeností, jelikož jsem měla ochotnou externí konzultantku, se kterou se vždy dalo na všem dohodnout a vždy se mi snažila být nápomocná.

Přes letní prázdniny jsem svůj výzkum zpracovávala na veterinární fakultě a během školního roku jsem již měla klid na sepsání celé práce.

Tento projekt byl pro mě ohromnou zkušeností a jsem za něj velice ráda.

Dominika Krčálová

Už od dětství nás to táhlo ke zvířatům, proto jsme měly ve výběru tématu práce jasno. Naše práce se zabývala dokumentací růstu a vývoje mladých králíků plemene zakrslý

SOČ
středoškolská
odborná činnost

beran. Práci jsme zpracovávaly na VFU v Brně, avšak za sběrem dat, jsme vyjely do terénu. Díky této zkušenosti jsme se přesvědčili o výběru univerzity, kam chceme podat přihlášku. SOČka je skvělá příležitost, jak blíže poznat univerzitu, kde byste chtěli v budoucnu studovat. Tak ji využijte!

Linda Hirschová, Michaela Spurná

Naše práce SOČ nese název Chemiluminiscence luminolu v závislosti na reakčních podmínkách. Zjednodušeně se dá říct, pozorovali jsme uvolněné světlo v průběhu reakce luminolu s peroxidem vodíku a hexakyanidoželezitanem draselným (červenou krevní solí) v bazickém prostředí.

Pro změření závislostí jsme si museli vysyntetizovat vlastní luminol a sestavit jednoduchý luminimetr ze starého Spekolu 10. V průběhu měření nám vznikly neočekávané závislosti, které byly poté popsány.

Položili jsme kvalitní základ pro další zkoumání na poli chemiluminiscence luminolu a povedlo se nám optimalizovat podmínky pro syntézu a chemiluminiscenci luminolu.

O práci by si měli dopředu něco málo přečíst, aby v průběhu nezjistili, že je to nuda. Důležité je se nezaleknout počátečních nezdarů a setrvat ve zkoumání. A hlavně při závěrečné kompletaci neztráct hlavu, protože právě písemná verze SOČky je jejich vizitkou.

Jakub Martikán

Vyzráli jsme nad biologickými teroristy

Ve dnech od 3. do 5. března proběhlo na ZŠ Kamínky a v univerzitním Kampusu v brněnských Bohunicích finále 7. ročníku celorepublikové přírodovědné soutěže N-trophy, v níž se řeší chemické, biologické, fyzikální a logické úkoly. Chemiku zde zastoupil náš tým *DEADCAT* (*diethyl-azodikarboxylát*) složený ze studentů 2. C – Filipa Jordánka, Viktorie Svobodové a Tomáše Nováčka.

Před samotným finále jsme však museli projít kvalifikací v domácích podmínkách. Za naše zpracování úkolů jsme dostali 269 bodů ze 410 možných, což nás dostalo na 7. místo z celkem 98 přihlášených týmu. Do finále postupovalo prvních 16 týmů, takže jsme se museli rozloučit s bratrským týmem *Science Busters* (Leoš Sáblík, Michaela Nováková a Michaela Spurná), který skončil na 43. místě, a stali jsme se jediným týmem ve finále, který nebyl z gymnázia.

Již zmiňované finále je velkou hrou pro finalisty. Letos jsme se snažili zabránit teroristům, aby vyvolali pandemii. Ve fyzice jsme se vžili do role barvoslepých a museli jsme odvodit na černobílé obrazovce barvu papírků a světel. Biochemie vyžadovala vypočítat příznaky nové nemoci a zjistit tak, kdo z pozorovaných je nakažen. V logické části jsme se snažili odhalit, kdy a jakou nemoc teroristé vypustí, a získat na ně lék.

Celkem jsme ve finále dosáhli 306 bodů ze 400. Bohužel to stačilo „pouze“ na 8. místo. Na 3. místě se umístil tým *Asymptota of the nekonečno* z brněnského Gymnázia Brno tř. Kpt. Jaroše s 330 body. Stříbro získali *Jarošťáci* taktéž s Jarošky s 341 body a absolutními vítězem se stal tým z Gymnázia Boženy Němcové z Hradce Králové *NoTryhard Kappa²* s 347 body.

Finále nebylo pouze o přírodních vědách, ale i o spolupráci. Byly to tři nezapomenutelné dny, kdy jsme zažili spoustu zábavy a potkali fajn lidi.

Tomáš Nováček

Chemická olympiáda

Pro mnohé čtenáře zajisté není nutno představovat tuto středoškolskou soutěž. Ale pro připomenutí, jedná se o soutěž středoškolských studentů všech ročníků sestávající se ze čtyř kategorií. Každá kategorie má tři kola: domácí, školní a krajské. S výjimkou nejvyšších kategorií A a E (kategorie E je pro studenty 3. a 4. ročníku střední průmyslových škol), jež mají i čtvrté kolo – celostátní. Všechna kola se dále dělí na teoretickou a praktickou část, vyjma domácího kola.

Naše škola se pravidelně a úspěšně účastní všech kategorií a kol pro SŠ, dokonce i celostátního kola kategorie E. V tomto nejvyšším kole žáci naší školy již třetí rok po sobě obsadili první místa. Často však pokračovali i na mezinárodní úrovni, kde reprezentovali Českou republiku na prestižní soutěži Grand Prix Chimique, jež je určena pro studenty průmyslových škol z některých zemí.

Někteří z řešitelů se již mnohokrát setkali se zajímavou otázkou: „A k čemu ti to jako je, že děláš olympiádu?“ Odpověď na tuto otázku samozřejmě není jednotná a každý řešitel má svou vlastní motivaci. Uvádím pár důvodů, proč může být pro někoho výhodné, věnovat svůj drahocenný čas této soutěži:

Pokud plánujete maturitu z chemického předmětu, často si zopakujete své dosavadní znalosti, díky čemuž se můžete u maturity více věnovat dalším oblastem, jako jsou např. jazyky.

Mnohem více se naučíte, chápete složitější souvislosti v dané problematice a ještě k tomu si vše dostatečně procvičíte. Například zjistíte, jak se přišlo na některé složitější vzorce, či proč některé sloučeniny reagují jinak než ostatní.

Pokud postoupíte do vyšších kol a plánujete se hlásit na chemické obory na vysoké škole, mohou vám být prominuty přijímací zkoušky. Zároveň mnoho škol nabízí motivační stipendia pro bývalé úspěšné řešitele během prvního ročníku studia.

Potkáte se s mnoha novými lidmi. Ti mohou být z různých koutů našeho kraje, ale dokonce i naší republiky. Od nich se můžete hodně nového naučit, nebo se mohou stát vašimi budoucími spolužáky a kamarády na vysoké škole.

Dokonce je zde možnost s některými účastníky chemické olympiády strávit i více času – na Letním odborném soustředění mladých biologů a chemiků v Běstvině, jenž je plné přednášek a pokročilých laboratorních praktik z chemie.

A pokud vás toto stále nemotivovalo, tak pro nejúspěšnější řešitele existují i finanční odměny. Není zde řeč jenom o našem kreditním systému, ale například o programu podpory nadaných studentů od Jihomoravského centra pro mezinárodní mobilitu, které vybraným žákům v jejich programu nabízí finanční podporu 30 tisíc ročně na rozvoj vzdělání. Kromě toho pro některé úspěšné řešitele národních kol existují i další velké finanční odměny.

Chemická olympiáda samozřejmě není jenom o učení, ale také o nových zážitcích. Kromě nových zážitků s lidmi, je možné dostat se k velice zajímavým chemickým pokusům. Například snad každý z nás už někdy viděl tzv. bengálské ohně. V našich školních laboratořích se provádí v množství gramů, což pro mnohé může být už nuda. Tak se někteří lektori chemických soustředění pokusili tento experiment oživit zestonásobením vloženého množství! Ano, opravdu. V některých případech došlo k použití až kilového množství výchozích látek. Díky tomu došlo k vyvinutí barevného ohně vysokého několik metrů. A nejsem si jist, jestli takový zážitek má každý chemik.

Jiří Doležel

Naši dobří olympionici s jedním šíleným chemikářem!

Den přírodních věd

Jistě víte, že 1. května proběhl v Zoo Brno 5. ročník Dne přírodních věd pro veřejnost, kterého jste se mnozí zúčastnili. **Jak to celé letos vypadalo?** Letošním tématem se staly barvy a tvary. Nešlo však o sladění barev outfitu ani o architekturu, ale o pochopení barevnosti a tvarování některých rostlin, živočichů, ale i hornin a minerálů. Znovu jsme obnovili stanoviště fyziky, kde se návštěvníci mohli dozvědět něco z optiky. Jako již tradičně nechybělo stanoviště chemie, které návštěvníky pobavilo chemickými show. Na stanovišti bezobratlých si mohli prohlédnout sbírku brouků a motýlů. Nechyběly ani živé exponáty! Během dne se konala řada komentovaných krmení a společně s Monikou Bryndákovou, bývalou mluvčí zoo, a kapelou HMYZZ jsme pokřtili tři mláďata rosomáka sibiřského.

Děkujeme všem zúčastněným za spolupráci a těšíme se na podzimní DPV pro základky a víceletá gymnázia, který proběhne 11. října. Pokud byste měli zájem podílet se na realizaci, zejména jako průvodci, neváhejte nás co nejdříve kontaktovat.

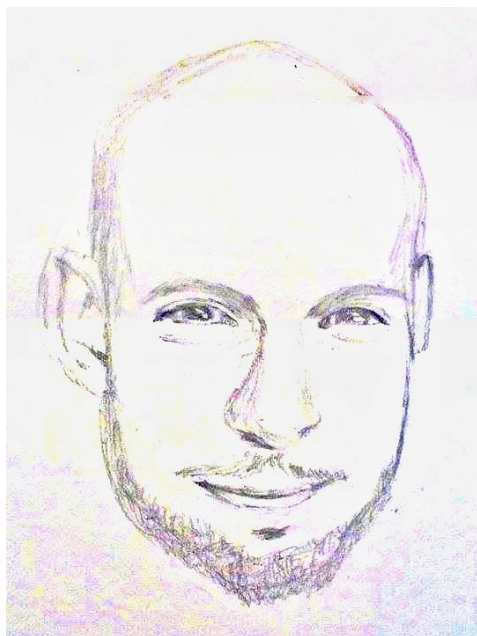
Žaneta Koudelková a Lukáš Brůha, vedoucí Dne přírodních věd

Rozhovory

Pro toto číslo číslo Chemtexu jsem vypovídal **Mgr. Jiřího Lacha**.

Jaká byla jeho cesta na chemickou a co dělá, když nic nedělá? To i mnoho dalšího najdete v tohu rozhovoru.

Krásný den, jak vzpomínáte na svá studia v rodném Třinci?

Vzpomínám na ně docela v dobrém. Bylo to fajn období a někdy si říkám, že bych se třinecký gymnázium vrátil, ale jen tak na týden (smích).

Měl jste k nějakému předmětu averzi?

Moc jsem neměl rád tělocvik a asi ještě dějepis.

Chtěl jste být učitelem už od mala, nebo se to ve vás probudilo až třeba na gymnáziu?

Nene já chtěl být učitelem už od mala. Moje teta bydlela ve staré školní budově a já si tam vždycky chodíval hrát do tříd. Takže tam to asi tak nějak celé vzniklo a od té doby jsem chtěl být učitelem (prof. Svobodová se směje u vedlejšího stolu). Na gymnáziu jsem pak akorát přišel na to, že si chci vybrat matiku a fyziku, protože mě tam začaly hodně bavit.

Jak už tady padlo, narodil jste se v Třinci, část vysoké studoval v Olomouci a následně tady v Brně. Co vás vedlo k tolika přesunům?

Tak samozřejmě v Třinci vysoká škola není a já nechtěl jít do průmyslové Ostravy, která byla v té době ještě špinavější než Třinec. Ze začátku u mě vedlo Brno, ale nakonec jsem šel spolu

s asi 10 svými spolužáky do Olomouce. Nakonec jsme se ale tak nějak rozprchli a já jsem se rozhodl, že půjdu do Brna.

Na chemické jste začal učit už při svých studiích na MU. Jak se vám to povedlo?

Byla to tehdy velká náhoda. Asi už každý ví, že tady učil můj kamarád. A od něj jsem se dozvěděl, že na chemické onemocněl fyzikář a hledají záskok. Tak jsem to zkusil a z pár týdnů se postupem času vyklubal trvalý pracovní poměr, protože se z jeho nemocenská změnila v invalidní důchod.

Pokud mě tedy neklamou počty, tak jste na chemické již sedmým rokem.

Ano, přesně tak.

Loni jste si prošel „syndromem vyhoření“ a začal jste kromě školy na nějaký čas pracovat ve finančním poradenství. Pomohlo Vám to ujasnit si priority?

Určitě. Pomohlo mi to hodně a jsem za to rád, protože to pro mě nebylo jednoduché období. Když se podívám zpětně, tak ani nechápu, jak jsem to mohl

zvládnout. Samozřejmě asi každý poznal, že se něco děje nebo že jsem prostě najednou takový protivnější, zamračený atd. Zvažoval jsem co a dál, protože jsem cítil, že učení postrádá smysl a nic mi to nedává. Tehdy taky odmaturovala moje třída ne úplně na výbornou. Stalo se toho hodně a já si říkal, že je možná načase zkusit něco jiného. Takže jsem prošel školením, začal se scházet s klienty, ale na dvou židlích se pořád sedět nedá. Proto jsem se musel rozhodnout, co chci dělat dál. A když jsem si tak promítal všechny scénáře, tak vždy na konci byla křída s tabulí, a proto tady teď sedím.

Jak trávíte svůj volný čas?

Doučuji, chodím na procházky se psem (Buddy, kříženec bígla), ven s kamarády, jezdím na dcerkou na venkov a taky už se těším na léto, až budu moct vytáhnout kolo.

Čeho byste chtěl v životě dosáhnout?

Momentálně jsem hlavně rád, že se všechno vrátilo do starých kolejí. Ale jinak pořád přemýšlím, jestli pokračovat v doktorské studium. Na jednu stanu si říkám,

že by nebylo špatné posunout se v tomto směru někam dál, ale přece jenom už jsem ze školy pět let a hodně věcí už jsem zapomněl. Takže uvidíme. A celkově jako učitel bych rád dosáhl toho, aby lidé jednou řekli „Jo, ten nás něco naučil a bylo to s tím fajn“.

Jaký máte názor na povinnou maturitu z matematiky?

Těžko říct. Je nutné to brát z více úhlů. Na jednu stranu, si říkám, že je spousta lidí, kterým matika prostě nejde, a proto by měla být zachována možnost volby. Na druhou stranu je maturita koncipována celkem jednoduše.

Jsou tak opravdu pouze základní věci, které by měl středoškolák umět.

Závěrem bych se vás rád zeptal, koho byste rád viděl v novém funkčním období na Hradě.

Hmm, nemám asi žádného konkrétního favorita, ale rozhodně tam nechci vidět toho, který je tam teď.

Mnohokrát děkuji za rozhovor a přeji hodně úspěchů v osobním i profesním životě.

Já děkuji.

Michal Bezůšek

Slovo absolventů

Milan Říha

Pokud bych měl hodnotit studium na Masarykově univerzitě po absolvování SPŠCH pouze za sebe, musím říct, že jsem se studiem neměl doposud problém. Prvním semestrem (tj. něco jako pololetím) jsem prošel se studijním průměrem 1,0. Studium na vysoké škole je hodně o přístupu studenta samotného, v podstatě vám nikdo neříká, co se máte učit, co si máte

psát, většina přednášek je nepovinná a nikdo vás nemůže nutit na ni přijít. Každý předmět má svou doporučenou literaturu, bez níž se zkoušky pravděpodobně zvládnout nedají. Další velkou změnou oproti střední škole je náročnost předmětů. Zpravidla nejde o to, že by byl předmět náročný a studenti mu nerozuměli, ale jde spíše o obsah látky, který je (i oproti maturitě) mnohonásobně větší. Studijní materiály k jedné zkoušce (kterých absolvujete za semestr klidně i 7) se řádově pohybují okolo 200 stránek textu, přičemž minimální hranice na úspěšné splnění zkoušky je 50 %, tzn. na „projítí“ potřebujete znát asi 100 stran studijního textu. Díky nad rámecovým aktivitám na SPŠCH jsem byl na tento nápor připraven.

Pokud bych však měl hodnotit studium na MU souhrnně i za své spolužáky, musím hodnotit spíše negativně. Statistika SPŠCH o tom, že 90 % studentů jde po střední škole na vysokou je sice pravdivá a touto statistikou se vyrovnává leckterému gymnáziu, bohužel však nikdo nemluví o tom, kolik z těch 90 % vysokou školu dostuduje. Do prvního ročníku stejného oboru se mnou nastoupilo asi 9 dalších spolužáků. Již po prvním semestru jsme na tomto oboru zůstali pouze 2, což odpovídá 20 % a tato statistika už je v porovnání s ostatními školami gymnazijního typu dosti podprůměrná. Problém je především v nepropojenosti výuky s praktickým použitím.

Na facebookové stránce Memes of SPŠCH Brno nedávno kolovala spousta vtipů narážejících na atomové orbitály, což podle mě signalizuje problém, že si studenti myslí, že je látka naprosto k ničemu. Právě naopak, jen z „hloupých“ atomových orbitalů se dá soudit strašně moc o jednotlivých chemických látkách, jenže pokud studenti tuto souvislost nevidí a nikdo jim ji nevysvětlí, automaticky berou látku jako nepoužitelnou a po prvním testu ji vypouští z hlavy. Na VŠ však nikdo o této látce ani nemluví a automaticky se z ní začne vyvozovat, jelikož každý předpokládá, že tuto znalost studenti mají již ze SŠ.

Situace byla nyní vztažena jen na orbitály, ve skutečnosti se však jedná o desítky takových věcí. Dalším problémem je také poměrně špatná kontinuálnost výuky. Velká část analytické a fyzikální chemie se dá

matematicky odvodit, k čemuž je třeba znalosti derivací a integrálů – tato znalost se však učí jen částečně na konci čtvrtého ročníku. Pokud by student tuto znalost měl, stačilo by mu, aby se např. řeklo, že bod ekvivalence na titrační křivce leží v inflexním bodě, ke kterému se dostaneme druhou derivací funkce. Myslím, že kdybych tuto větu řekl teď studentovi čtvrtého ročníku, vůbec by nepochopil, co po něm chci. Stejně tak laboratoře organické chemie by měly být přesunuty až do čtvrtého ročníku a měla by být rapidně zvýšena jejich hodinová dotace, jelikož současné úlohy se prakticky vůbec nepodobají opravdové organické syntéze. Na úkor toho by se například ekonomika mohla přesunout do prvního a druhého ročníku, protože tam není tak velká návaznost jako u chemie.

Jiří Martenek

Můj život poté ...

Člověk je v průběhu svého života velmi ovlivňován a své názory i pohledy na určité skutečnosti postupně mění. Již na základní škole jsem byl fascinován chemií a její aplikací v živých systémech a už v té době jsem věděl, že nic jiného mě zřejmě více bavit nebude. To byl ostatně důvod započít studium na SPŠCH, obor farmaceutické substance. Bylo by ode mě krátkozraké tvrdit, že střední škola splnila veškerá má očekávání, ale to zde není hlavním tématem. V současné době jsem studentem medicíny na Masarykově

Univerzitě v Brně a právě od této doby se můj život velmi změnil. Už jen proto, že vysoká škola má diametrálně odlišný výukový systém (jako příklad mohu uvést přednášky, kdy si člověk může vybrat, zda na ně přijde, či ne) a nad studiem trávím téměř veškerý svůj volný čas. Pro mě osobně byl velký “křest ohněm” zkouška z biofyziky, která v sobě

zahrnovala biologii, fyziku a matematiku, aplikovanou do živých systémů, což mi ostatně zcela změnilo názor na studium medicíny, které není jen o tom, naučit se věci mechanicky z paměti (což se mnoho lidí mylně domnívá), ale rovněž o schopnosti věcem porozumět a umět si je logicky spojovat. Nechci však žádného zájemce od tohoto nádherného oboru odradit, neboť je to právě tvrdá práce a píle, která člověka posune dál, tedy blíže ke svému vysněnému cíli.

Martin Benda

Můj život po chemické? Nastoupil jsem na Univerzitu obrany a po měsíci výcviku jsem odtud byl donucen odejít kvůli vrozené vadě páteře. Nastoupil jsem jako dýmkař v Dobré čajovně. Říkal jsem si, že to nebude nic složitějšího, ale chemii se to celkem podobá. Spousta vůní, barev,

spousta skla okolo, kleště vždy při ruce a, jako u nás v organice, spousta dýmu. Začal jsem postupně pronikat do dýmkařské komunity a učit se trikůmtriků... Teď to dělám půl roku a měl jsem možnost pracovat v nejluxusnějším klubu QUEEN luxury hookah club po boku nejlepších brněnských dýmkařů... Ale zlávalo mě něco jiného. Vlastní dýmkařna s mým kamarádem. Jednoho dne přišel a řekl: "Máš super dýmky... Nechtěl bys se mnou otevřít dýmkařnu? Budeš dělat provozního!". Fajn další super nápad, kterej má slabou šanci na realizaci... A ejhle... Máme prostor ve Slatině a příští týden na tom začínáme makat. Všichni, kteří mě znají říkají, že nejsem chemik ani z daleka, ale můžu říct, že bez chemické a všech těch lidí a profesorů bych měl kulový. Díky moc vám všem. Ať se daří!

Životní styl

LGBT

LGBT aneb zkratka pro lesby, gaye, bisexuály a transgenderové osoby a nejen zkratka, ale i celá komunita. Pro některé je toto téma stále citlivé, nehledě na to, že v poslední době se tato čtyři písmena začala v naší společnosti objevovat častěji. Můžeme najít jak zastánce práv zmíněných menšin a její členy, tak i ty, kteří proti nim negativně vystupují (homofobové). Tento článek je ale psán ze zcela jiného důvodu.

Už čtvrtým rokem sleduji, jak se v naší škole objevuje víc a víc studentů, kteří se sami mohou zařadit mezi LGBT a přijde mi to potěšující, protože je to důvod, který mě nutí se jen tak pro sebe usmát. A proč? Vysvětlení je jednoduché.

Každý člověk je od narození osobou svobodnou. Prožívá svůj vlastní život a je jen na něm, jak ho prožije a co s ním bude dělat.

Nejhorší je, že mnozí byli za svoji orientaci pronásledováni, týráni a dokonce i usmrcováni. Jediným východiskem bylo vše tajit.

Stává se, že někteří z nás o své orientaci pochybují a pro takové je důležité získat zkušenost v podobě randění s osobou stejného pohlaví, aby pak na základě tohoto vztahu mohli pochopit, jak se doopravdy cítí; kdo doopravdy jsou.

Jedna z věcí, která se mi na naší škole líbí, je ta, že studentům nezakazuje nové zkušenosti a otevřeně proti nim nevystupuje a respektuje je. Škola potvrzuje svoji solidaritu tím, že se k nám staví jako k dospělým jedincům a nechává nás dělat svá vlastní rozhodnutí, na základě kterých se buď ponaučíme, a nebo které nám přinesou skvělé a šťastné vzpomínky.

Ardesová Anastázie

Tibet

Tibet je někdy nazývaný jako „střecha světa“ nebo taky „magický svět nad oblaky“, protože jeho průměrná nadmořská výška dosahuje 4 000 m n. m. Překročením hranice Tibetu vstoupíme do jednoho z nejmpozantněj

-ších koutů světa. Mezi nejvýznamnější pohoří patří Tibetská náhorní plošina, Kchung-lun a nebo doslova nejvyšší Himaláje. Téměř všude se ve větru třepetají modlitební praporec, lesknou zlaté čhorteny a modlitební mlýnky. Výrazně převažujícím náboženstvím je, kdyby někdo nevěděl, buddhismus. V minulosti byl Tibet nezávislý, avšak jeho suverenitu narušila Čínská lidová republika, která v 50. letech minulého století zahájila drastickou invazi v čele s Mao Ce-Tungem s cílem připojit Tibet k Číně a vnutit komunismus. Bylo zničeno 98 % klášterů a zahynulo asi milion lidí. Tibetským duchovním vůdcem byl v té době 14. dalajláma – laureát Nobelovy ceny za mír, který se celý život pokoušel zachránit nezávislost státu.

Chci upozornit na současnou situaci státu (?). „Občané“ Tibetu jsou neustále **diskriminováni** ze strany Čínské lidové republiky, na území se porušují základní lidská práva a svobody. Všední život občanů je doprovázen přísnými **bezpečnostními opatřeními** včetně zákazu vycestování ze země nebo dokonce do některých regionů Tibetu.

V České republice existuje řada organizací, které se zapojují do humanitární pomoci Tibetu. Většinou se dají zakoupit vlajky nebo některé motivy **válkou zmítané země**.

Chcete být víc free?? Podpořte svobodu v Tibetu.

M. Ch.

Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem

V dnešní době je velice důležité učit se i jiný jazyk kromě mateřského. Každého hned napadne angličtina. Angličtina je totiž světovým jazykem číslo jedna a není vůbec těžké se ji naučit. S angličtinou se setkávají i malé děti, je to jazyk internetu.

Ale proč se vlastně jazyky učit? Naučit se nějaký další jazyk stojí spoustu času, energie a vůle. Je to běh na dlouhou trať a člověk se může zlepšovat prakticky celý život. Protože je angličtina dnes už samozřejmostí, měli bychom se zamyslet nad znalostí třetího, čtvrtého... Teprve další jazyky nám dávají šanci být lepší než ostatní a otevírají nám dveře dál.

Umět nějaký jazyk ovšem neznamená umět pouze pozdravit, poděkovat a vědět, jak se řekne „Miluji tě“ ve více než 20 jazycích. Umět jazyk je o schopnosti domluvit se, ovládat gramatiku, rozumět rodilému mluvčímu a vést smysluplnou konverzaci.

Otázkou ale je, kolik jazyků na dobré úrovni je vlastně člověk schopen se naučit? Většina lingvistů prosazuje tzv. pravidlo sedmi. Tohle pravidlo říká, že každý člověk je schopen osvojit si znalost pěti až devíti jazyků.

Při učení jsme však překážkou sami sobě. Motivace, čas a zájmy jsou stejně důležité jako schopnost se učit. Nejtěžším úkolem je zůstat soustředěný a nespouštět oči z cíle. Je snadné se po pár týdnech studia vymluvit na nedostatek času. Ale ruku na srdce, pokud si najdeme čas na sledování filmu nebo chatování na facebooku, tak potom si můžeme najít i čas na studium jazyka.

Mně osobně vždy studium jazyka bavilo. Už od první třídy se učím angličtinu. V sedmé třídě mi jako druhý jazyk přibyla němčina, ke které jsem se začala učit španělsky. Po nástupu na střední školu jsem se začala učit ještě rusky. Určitě neplánuju přestat se učit tyto čtyři jazyky a do budoucna bych se ještě nějaký naučit chtěla. Nějaký čas si vždy najít dokážu a věřím, že se mi určitě někdy budou hodit.

Viktorie Svobodová

English corner

The Easter bunny

Even though the Bible doesn't mention a long-eared, short-tailed creature who delivers decorated eggs to well-behaved children on Easter Sunday, the Easter bunny has become a symbol of Christian most important holiday.

The Legend of easter bunny bringing eggs seems to have been brought to the United States by settlers from Germany. The German tradition of the Easter bunny came to America in the 1700s.

In the Legend, the Easter bunny, also called the Easter hare, brings baskets filled with colored eggs, candy and sometimes toys to children's homes in the night before Easter, in the same way as Santa Claus does. The Easter bunny will either put the baskets in a given place (nest – boys would use their caps and girls their bonnets to make the nest) or hide them somewhere in the house or garden. When the children wake up in the morning, the tradition of Easter egg hunt can begin.

Children also often left out carrots for the bunny in case he got hungry from all his delivering.

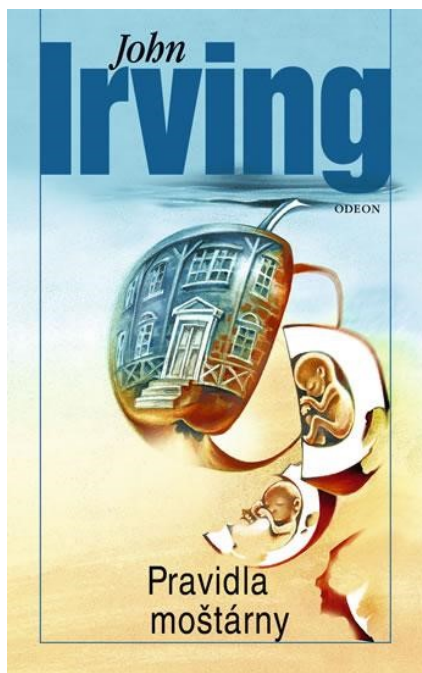
The Easter bunny has become the most commercially recognized symbol of Easter in the United States.

Dominika Krčálová

Pravidla moštárny

Porodnictví a jablka. Asi takto by se dvěma slovy dal definovat děj knihy "Pravidla moštárny" amerického autora Johna Irvinga. Celá kniha se odehrává v americkém státě Maine a hlavním místem příběhu je sirotčinec v St.Clouds. Celé místo má na starosti doktor Larch, který zde jako lékař pomáhá rodičkám přivést na svět jejich potomka, který pak v drtivé většině případů zůstane v sirotčinci. Jedním takovým sirotkem je i Homer Wells. Dítě, které je prakticky nemožné adoptovat, dosáhne věku, kdy je potřeba, aby začal být užitečný. Doktor Larch začne mladého Homera zasvěcovat do práce lékaře, a odkryje mu tajemství o tom, co jiného se v St.Clouds provádí kromě porodů. Doktor Larch totiž zastává názor, že těhotná žena, která netouží po potomkovi, by měla mít právo rozhodnout se, zda dítě chce nebo ne. V USA ve 40. letech minulého století, kde byly potraty přísně zakázány, se tedy doktor Larch snaží dávat naději ženám, které na rodičovské povinnosti ještě nejsou připravené.

Tato kniha se nachází v naší povinné četbě. Rozsah knihy je poměrně dlouhý a mně samotné zabrala nějaký ten čas. Ovšem "Pravidla moštárny" rozhodně stojí za to přečíst, ať se z ní rozhodnete maturovat nebo ne. Rozhodně se nudit nebudete. Za redakci Chemtexu přeji příjemné čtení.

<https://knihy.abz.cz/>

Andrea Levine

Obraz Doriana Graye

Proslulý dekadentní a jediný román anglického autora Oscara Wilda stojí za to si přečíst, pokud máte rádi nadpřirozeno, silné kontrasty a zajímá vás psychologie. Aniž bych se dotkla samotného děje, povím vám, proč jsem vytkla právě tyto tři (pro mě) charakteristické prvky tohoto díla.

Všichni přibližně víme, o koho se jedná, když se řekne jméno Dorian Gray. Stejně tak přibližně všichni víme, jaký osud tohoto mladíka potkal. Ale jakým způsobem ho potkal! Prodat duši ďáblu za to, aby portrét stárnul místo vás - to se jen tak v každém díle neobjeví - zde je ten prvek nadpřirozena.

<http://wolfdraven.eu/>

Projev silných kontrastů ve formě porovnávání zkaženosti a úpadku (proto toto dílo řadíme k dekadenci) lidské duši a krásy uměleckých děl – co jiného může být natolik přesné? Zvláště když autor vše tak úžasně popisuje. Bohatou slovní zásobou tak popíše vše – počínaje zkažeností a poddáváním se hříchům a konče u jednotlivých mistrovských kusů, jejichž krása je doslova věčná.

Poslední prvek, tedy psychologie, musí být podle mě v každém románu. Každý průměrný čtenář přeci ocení, když je zasvěcen do myšlenkových pochodů postav/y a může sledovat, proč se rozhodla udělat to a to. Změny musí postavu/y provázet vždy, stejně jako nás.

Ardesová Anastázie

Chcete zahýbat? Nejdříve běžte do divadla.

*Simona Stašová a Petr Nárožný.
Dvě jména, ke kterým netřeba
cokoli dodávat.*

Komedie *Poslední ze žhavých milenců* popisuje, co se stane, když se postarší majitel restaurace rozhodne poprvé podvádět manželku. Jak sám říká: „Chtěl jsem poznat, jaký je to s cizí ženou.“

Ženy, které ve hře ztvárňuje Simona Stašová, dostávají Petra Nárožného do bizarních situací, se kterými si on, jakožto věrný a poslušný manžel, neumí poradit.

Na scéně se postupně objevují tři potenciální milenky, jsou natěšené a plné energie, ale každá úplně jiná. Nejprve se jedná o okouzující zákaznici z restaurace, poté o hudební fanyнку a do třetice přichází kamarádova manželka.

Nejedná se přímo o oddechovou komedii, ale spíše budete žasnout nad výkony herců. Paní Stašová nejen že předvádí kreace, které bych nezvládla já, ale také vám ukáže, co to znamená „šeptat do poslední řady“. No a pan Nárožný je klasický podpantoflák, který se občas tváří jako zmatený král z pohádek. Mimochodem, tak bravurní sebekontrolu na jevišti jsem nikde jinde neviděla...

Kateřina Vybíralová

Špetka poesie

Znaven z poutě, kroutě -
tělo mé, pod tíhou lehkou.
Vzpomínky volají, rvou Tě,
Rvou Tě zpět, na cestu vlhkou.

Sněhem teplým, deštěm suchým,
Tím vším, vzpomínky zmraženy.
A vám, lidem, k bolestem hluchým.
Poutník leže, on vámi jest sražený.

Jak tělo jeho, tak svědomí Vaše,
k ledu přichyceno pouty.
Z těla poutnikova - zmrzlá kaše.
Vy vymetáte duší kouty.

Andrej Vančura

 CH₃emteX

číslo: 18

náklad: 150

školní periodikum | vydává

Střední průmyslová škola chemická Brno, Vranovská, příspěvková organizace

ediční rada: Mgr. Darina Hradecká

jazyková úprava: Ing. Renata Solnická

realizační tým: Leoš Sáblík, Kateřina Vybíralová, Michal Bezůšek

grafika a fotografie: Denisa Jančíková, Nikola Reinohová

fotografie poskytli autoři článku

výtvarnice: Barbora Bendová

redaktoři: Anastázie Ardesová, Martin Benda, Lukáš Brůha,
Jiří Doležel, Linda Hirschová, Matěj Chytrý, Žaneta Koudelková,
Dominika Krčálová, Andrea Levíne, Jiří Martenek,
Jakub Martikán, Tomáš Nováček, Milan Říha, Michaela Spurná,
Viktorie Svobodová